

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 21/2025-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **AB Cosmetics Slovakia, s.r.o.**, Visolaje 148, IČO 36 349 798, právne zastúpenej advokátska kancelária Hulín s.r.o., Hurbanova 20, Trenčín, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Sžfk/28/2021 z 28. septembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom najvyššieho správneho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľka si uplatnila nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2011 na základe faktúry od spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „dodávateľ“ alebo „predávajúci“) za predaj nehnuteľností v sume 250 000 eur na podklade kúpnej zmluvy z 21. júla 2011. Nehnuteľnosti prevzala 15. novembra 2011. Vklad vlastníckeho práva v prospech sťažovateľky nebol vykonaný. Konanie o povolení vkladu bolo prerušené do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 28Cb/122/2011, v ktorom bolo nariadené predbežné opatrenie o zákaze okrem iného prevádzať nehnuteľnosti predávajúceho alebo ich zaťažovať vecným bremenom. Následne bol na majetok predávajúceho vyhlásený konkurz.

3. Sťažovateľke bol v poradí druhým rozhodnutím Daňového úradu Trenčín, pobočky Považská Bystrica č. 102316067/2018 z 23. novembra 2018 určený rozdiel dane v sume 250 000 eur

nepriznaním nadmerného odpočtu dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie november 2011. Napriek neštandardným okolnostiam v súvislosti s prevodom nehnuteľnosti sťažovateľka neodstúpila od kúpnej zmluvy a nezabránila strate na daňových príjmoch štátu, pričom podľa správcu dane musela o neoprávnenom konaní v mene dodávateľa vedieť. Keďže sa sťažovateľka nikdy nestala vlastníkom dotknutých nehnuteľností, nemohlo jej vzniknúť právo na odpočet dane z pridanej hodnoty podľa § 19 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), keďže prevzatie nehnuteľnosti možno považovať za deň zdaniteľného plnenia len v prípade nasledujúceho povolenia vkladu.

4. Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím č. 101310268/2019 z 30. mája 2019 rozhodnutie správcu dane potvrdilo. K zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v prospech sťažovateľky nikdy nedošlo, keďže na majetok predávajúceho bol vyhlásený konkurz, v priebehu konkurzného konania boli nehnuteľnosti predané inej spoločnosti, ktorá je zapísaná na liste vlastníctva.

5. O správnej žalobe sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného rozhodol Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 11S/125/2019-256 z 15. decembra 2020 tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. Podľa krajského súdu správne orgány správne zistili, že sťažovateľka sa nestala vlastníkom dotknutých nehnuteľností, a preto nemá nárok na odpočet DPH. Opačný právny názor sťažovateľky nemôže byť správny, keďže odporuje základným princípom zákona o DPH, keď odpočítať možno daň na vstupe len pri tovare, ak sa nadobúdateľ stáva vlastníkom. Zároveň podľa krajského súdu sťažovateľka pri nadobúdaní nehnuteľností nekonala s odbornou starostlivosťou riadneho hospodára v bežnom obchodnom styku.

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol ako nedôvodnú. Najvyšší správny súd naznačil konfrontáciu výkladu § 19 ods. 1 zákona o DPH s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, v zmysle ktorej sa pojem dodanie tovaru vzťahuje na akýkoľvek prevod, ktorý má za svoj účinok prevod práva na osobu nadobúdateľa nakladať s tovarom tak, ako by bola táto osoba vlastníkom. Pripomenul, že ak by sa chcel odchýliť od právneho názoru vysloveného v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžfk/1/2016 z 19. októbra 2017 vydanom v tejto veci (ktorým sa riadili správne orgány i krajský súd), musel by vec predložiť veľkému senátu. K uvedenému však nepristúpil, keďže právny záver o neexistencii dodania nebol v prerokovanej veci jediným dôvodom na nepriznanie nároku na odpočet DPH. Dôvodom bola aj nedostatočná obozretnosť sťažovateľky v rámci záveru o jej účasti na daňovom podvode. Preto aj keby dodanie nehnuteľnosti nastalo, nárok na odpočet DPH by bol odmietnutý pre účasť sťažovateľky na daňovom podvode. Najvyšší správny súd konštatoval splnenie všetkých štyroch kritérií tzv. Axel Kittel testu. Zdôraznil, že podstatným pre rozhodnutie vo veci bol práve záver o spáchaní daňového podvodu, a nie nesplnenie hmotnoprávných podmienok. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 15. novembra 2023.

7. Rozsudok najvyššieho správneho súdu sťažovateľka napadla dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a § 421 ods. 1 CSP. Podanie sťažovateľky označené ako dovolanie Správny súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. TN-11S/125/2019 z 22. júna 2024 odmietol za analogickej aplikácie § 170 písm. a) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Odkázal na konštantnú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej

niet žiadnych právnych pochýb o skutočnosti, že dovolanie v správnom súdnictve je neprípustné (II. ÚS 87/09, IV. ÚS 208/08 a IV. ÚS 274/09).

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Podľa sťažovateľky je napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu arbitrárny a nedostatočne odôvodnený.

9. Najvyšší správny súd sa nevysporiadal s otázkou, či dodanie nehnuteľností na účel DPH ich faktickým odovzdaním nadobúdateľovi za situácie, keď nedošlo k zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností z dôvodu následného vyhlásenia konkurzu na majetok predávajúceho, predstavuje prevod práv na nadobúdateľa nakladať s nehnuteľnosťami tak, ako keby bol vlastníkom. Rovnako sa nedostatočne vysporiadal so sťažovateľkou opakovane namietanou neexistenciou nedostatočnej obozretnosti sťažovateľky v rámci záverov najvyššieho správneho súdu o jej účasti na daňovom podvode.

10. Sťažovateľka zároveň namieta, že pri zodpovedaní otázok o neexistencii dodania nehnuteľností, o nedostatočnej obozretnosti sťažovateľky, resp. jej účasti na daňovom podvode, došlo k arbitrárnemu právnemu posúdeniu. Interpretácia § 19 ods. 1 zákona o DPH najvyššieho správneho súdu podľa názoru sťažovateľky popiera účel a význam právnej úpravy, čo sa týka momentu vzniku daňovej povinnosti predávajúceho pri kúpe nehnuteľnosti prevzatej do držby pred povolením vkladu vlastníckeho práva kupujúceho do katastra nehnuteľnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nedostatočne odôvodneným a arbitrárnym rozsudkom najvyššieho správneho súdu.

12. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd. Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

13. Vo svojej doterajšej judikatúre sa ústavný súd jednoznačne vyjadril k tomu, že akceptuje ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého je dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) neprípustné (pozri predovšetkým uznesenie sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010, ako aj II. ÚS 104/2017, III. ÚS 631/2016, III. ÚS 674/2014, IV. ÚS 169/2018). Tento právny názor je plne aplikovateľný aj po zmene právnej úpravy novým Správnym súdnym poriadkom (I. ÚS 540/2020). Správny súdny poriadok sa v žiadnom zo svojich ustanovení nezmieňuje o dovolaní ako o mimoriadnom opravnom prostriedku a neupravuje možnosť podať dovolanie proti rozhodnutiu správneho súdu. V zmysle Správneho súdneho poriadku sú opravnými prostriedkami v správnom súdnictve iba kasačná

sťažnosť a žaloba o obnovu konania. Žiadny iný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok Správny súdny poriadok neupravuje. V § 25 SSP je síce daný vzťah subsidiarity medzi Správnym súdnym poriadkom a Civilným sporovým poriadkom, avšak predmetná subsidiarita sa obmedzuje len na prvú a druhú časť Civilného sporového poriadku, zatiaľ čo dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je upravený v štvrtej časti Civilného sporového poriadku.

14. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 5 ods. 3 SSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba vziať preto do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého rozhodnutia a postup orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Vzhľadom na to, že už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť mátaže, že správne a civilné súdnictvo boli do 30. júna 2016 (1. júla 2016 nadobudol účinnosť Správny súdny poriadok) zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe (m. m. IV. ÚS 208/08, IV. ÚS 596/2012).

15. Z jasnej a konštantnej judikatúry najvyššieho súdu a ústavného súdu jednoznačne vyplýva, že v správnom súdnictve je dovolanie neprípustné. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka (zastúpená už v čase podania dovolania kvalifikovaným právnym zástupcom) mohla a mala vedieť, (i) že dovolanie proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu nie je prípustné, (ii) že nepredstavuje v správnom súdnictve účinný prostriedok nápravy a ochrany práv a (iii) že jej podanie (dovolanie) bude procesne odmietnuté. Sťažovateľka teda bola oprávnená podať ústavnú sťažnosť ústavnému súdu priamo proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu v lehote predpokladanej § 124 zákona o ústavnom súde (porov. I. ÚS 360/2019, I. ÚS 540/2020).

16. Z týchto dôvodov relevantným momentom, odkedy začala plynúť sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu, je deň nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku 15. novembra 2023. Pretože sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť proti napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu až 8. októbra 2024, ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je podaná oneskorene, preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu